

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตรัชวิภา สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 Innovative Leadership of School Administrators in the 21st Century of Interdisciplinary Campus Ratchavipa under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2

นิติกร ระดม¹ และชลภรณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์²

Nitikorn Radom¹ and Chalabhorn Suwansumrit²

^{1,2} หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ จังหวัดนนทบุรี 11130

Master of Education Program, Rajapruk University, Nonthaburi 11130

¹ Corresponding Author: E-mail: radom017@gmail.com

Received: 2 Jun. 2023; Revised: 25 Dec. 2023; Accepted: 25 Dec. 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตรัชวิภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูและครูที่มี เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง อายุและขนาดสถานศึกษาต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารสถานศึกษาและครูจากโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชวิภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 289 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) การทดสอบความแตกต่างรายคู่แบบ LSD และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตรัชวิภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 2) ผู้บริหารและครูที่มี เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง อายุและขนาดสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 2

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the opinions of the educational administrators and teachers towards the innovative leadership of school in the 21st century of interdisciplinary campus Ratchavipa under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2 and 2) compare the opinions of the administrators and teachers classified by personal status, i.e., gender, age, position, educational level, work experience, and school size. The research instrument was a questionnaire with a validity and IOC values of 0.98 and a reliability value of 0.96. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA, LSD, and content analysis.

The results of the research were as follows. 1) The innovative leadership in the 21st century of school administrators in overall and particular aspects were at a high level. 2) The opinions of school administrators and teachers classified by gender, position, work experience in the position, age, and school size showed no statistically significant difference.

Keywords: Innovative Leadership, 21st Century, School Administrators, Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2.

1. บทนำ

การจัดการศึกษานับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) มีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” ซึ่งหมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้าง นโยบาย และกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้าพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการยกระดับกิจกรรมการผลิตและการให้บริการให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐานของความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายหลักของการพัฒนา 1 ใน 5 ประการ คือ การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ โดยมุ่งพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรมและคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม เร่งรัดการเตรียมพร้อมกำลังคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและเอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการ เป้าหมายที่มีศักยภาพและผลิตภาพสูงขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมที่สามารถส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต ในปัจจุบันที่โลกกำลังก้าวเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อการศึกษามากมายอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้และยังส่งผลให้การบริหารจัดการการศึกษาต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการแข่งขัน จึงจำเป็นต้องพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งด้านกำลังคน ความรู้ สมรรถนะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะการคิด สร้างสรรค์ที่ทำให้เกิดนวัตกรรม ซึ่งการขับเคลื่อนสู่การเป็นนวัตกรรมให้สำเร็จนั้นจำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นหัวใจสำคัญในความสำเร็จของสถานศึกษา ผู้นำที่มีภาวะผู้นำในการบริหารงานจะสามารถขับเคลื่อนและผลักดันสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหวังและเป้าหมายของสถานศึกษาได้ และสุริยาและสิทธิชัย [1] กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (Innovative Leadership) เป็นสมรรถนะสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะต้องมีเพื่อสร้างความตระหนักและปรับเปลี่ยนทัศนคติรวมทั้งความสามารถในการเปลี่ยนแปลงตนเองให้เป็นผู้นำเชิงนวัตกรรม สามารถเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ มีกรอบการทำงานที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เปลี่ยนเป็นการกระทำให้เกิดประโยชน์กับสถานศึกษาและปรับเปลี่ยนทัศนคติให้เป็นผู้มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยคำนึงถึง 2 ประเด็นหลัก คือการนำวิธีการใหม่มาใช้เพื่อให้เกิดภาวะผู้นำและการเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมที่มุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศ

ในการทำงานที่เอื้อต่อการเกิดนวัตกรรม อีกทั้งยังเป็นการนำความคิดเชิงนวัตกรรมมาช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์นวัตกรรมต่าง ๆ ในองค์กร นอกจากนี้ผู้นำเชิงนวัตกรรมมีหน้าที่หลักในการเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรไปสู่วัฒนธรรมนวัตกรรมอีกด้วย ดังนั้นการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา ผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม เพื่อพัฒนาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย และสามารถพัฒนาการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพบนฐานของการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการสร้างการพัฒนาและเป็นแรงผลักดันสำคัญให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี [2] ที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาประเทศในระยะยาว ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และพัฒนาสู่การเป็น “ประเทศไทย 4.0”

โรงเรียนในสหวิทยาเขตศรีวิภาเป็นกลุ่มโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดแนวทางการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพในระดับเขตพื้นที่การศึกษาเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาจังหวัดที่กำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ประกาศจัดตั้งสหวิทยาเขตและแต่งตั้งคณะกรรมการสหวิทยาเขต ของโรงเรียนในสังกัดให้เป็นไปตามความเหมาะสมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครือข่ายความร่วมมือในการบริหาร การใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างโรงเรียน การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของโรงเรียนให้ใกล้เคียงกัน และเพื่อให้การบริหารจัดการตามโครงสร้างฯ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด โดยมีจำนวนนักเรียนสภาพแวดล้อมทางสังคม สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและการเดินทางของนักเรียนที่ใกล้เคียงกัน มีจำนวนการสมัครสอบแข่งขันเข้าเรียนในแต่ละปีการศึกษาค่อนข้างสูง ประกอบด้วยโรงเรียนจำนวน 9 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย โรงเรียนหอวัง โรงเรียนสารวิทยา

โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย 2 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชนบางเขน โรงเรียนราชวินิตบางเขน โรงเรียนสีกัน (วัฒนานครอุปถัมภ์) และโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา ภายใต้วิสัยทัศน์ของเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่กล่าวว่า “เป็นศูนย์กลางพัฒนาคุณภาพการศึกษาบริหารจัดการด้วยนวัตกรรมที่ทันสมัย สู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน” จึงถือว่าโรงเรียนในสหวิทยาเขตศรีวิภาเป็นส่วนหนึ่งของเมืองหลวงทางการศึกษา ที่จะต้องมีการปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 และมุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนเป็นนวัตกรรมให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะที่จำเป็น และจากการศึกษารายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2565 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 [3] ผลการติดตามการบริหารและการจัดการการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 มาตรฐาน 12 ตัวบ่งชี้ จะเห็นว่ามาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการองค์การสู่ความเป็นเลิศ ตัวบ่งชี้ที่ 2 การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ มีผลการประเมินระดับคุณภาพ 1 หมายถึง ปรับปรุง นั่นคือ กระบวนการพัฒนานักเรียนพัฒนาให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้สมัยใหม่ (Modern Learning Organization) ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาองค์การ การส่งเสริมให้เกิดบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษามีการจัดการความรู้ มีความรู้ มีความสามารถในการคิดเชิงระบบ มีความสามารถรับรู้และปรับเปลี่ยนกรอบความคิด มีการบริหาร องค์การที่มุ่งสร้างบรรยากาศในการสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรเกิดการพัฒนาด้านตนเอง พัฒนางานและพัฒนาองค์การ ให้มีการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมสู่เป้าหมายความสำเร็จที่ต้องการ โดยใช้กระบวนการวิจัยยังอยู่ในระดับคุณภาพที่ต้องปรับปรุง และมาตรฐานที่ 2 การบริการและการจัดการที่มีคุณภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 1 การบริหารด้านวิชาการ และตัวบ่งชี้ที่ 4 การบริหารงานด้านการบริหารทั่วไป มีผลการประเมินระดับคุณภาพ 2 หมายถึง พอใช้ นั่นคือ การบริหารงานด้านวิชาการ มีกระบวนการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมีการพัฒนากรอบหลักสูตร

ระดับท้องถิ่น ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และความต้องการของสถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการผลิต พัฒนาสื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง การวัดผล ประเมินผล และนำผลไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพ การกำกับ ดูแล ติดตาม และตรวจสอบ คุณภาพตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จัดทำ วิจัย ส่งเสริมการวิจัย และนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนางาน วิชาการ พัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งประสาน ส่งเสริม ให้ ชุมชน ท้องถิ่น และสังคม มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ รวมถึง การขับเคลื่อนนโยบายลงสู่การปฏิบัติอย่างครบถ้วน และต่อเนื่อง และการบริหารงานด้านการบริหารทั่วไป มีกระบวนการที่ช่วยประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการ บริหารงานอื่น ๆ โดยมีการพัฒนาระบบและเครือข่าย ข้อมูลสารสนเทศ การจัดทำสำมะโนนักเรียนและการรับ นักเรียน การดูแลอาคารสถานที่ ระบบสาธารณูปโภคและ สภาพแวดล้อม การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน การจัด วางระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน การจัดสวัสดิการ สวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา การระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับพอใช้ วัฒนธรรม [4] กล่าวว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสถานศึกษาให้ เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมนั้นมี 4 ปัจจัย คือภาวะผู้นำ (Leadership) บรรยากาศ (Climate) วัฒนธรรมองค์กร (Organization Culture) และพฤติกรรม (Behavior) ผู้บริหารจึงต้องมีภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ และเป็นผู้สนับสนุน ให้องค์กรมีบรรยากาศนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ต้องมีคุณสมบัติภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม ผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคนี้ต้องเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญ ของการทำให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม เพื่อทำให้เกิดผลลัพธ์ที่มีคุณค่าและมีคุณภาพ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น จะ เห็นได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

มีส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลง และเกิดการพัฒนาการศึกษาให้ยั่งยืนในศตวรรษที่ 21 และ ชีระ [5] กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องมีความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัย เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกต้องอาศัยทักษะ ภาวะผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่ ซับซ้อน มองเห็นภาพอนาคต และสามารถสร้างแรงจูงใจ ให้ผู้ร่วมงานทุกคนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและ เกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะ ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตศรีวิภา สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อ ข้อมูลที่ได้ในการศึกษาจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงและ พัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและ ศักยภาพของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ให้มีประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและพัฒนาดตนเองในการ เป็นผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษาในอนาคตที่จะนำองค์กร ไปสู่การเป็นองค์กรนวัตกรรม เป็นการศึกษาที่ยั่งยืนตาม กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาของชาติ 20 ปี และ การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตศรีวิภา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง อายุและ ขนาดสถานศึกษา

3. สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง อายุ และขนาด ของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิง นวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตศรีวิภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 แตกต่างกัน

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษาและครู ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตศรีวิภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 รวม 9 โรงเรียน รวม 1,165 คน แบ่งเป็นโรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษจำนวน 5 โรงเรียน 790 คน และเป็น โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง จำนวน 4 โรงเรียน จำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครู 375 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดขนาด ของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยตามตารางของเครจซี่และ มอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% [6] และสุ่มแบบ แบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาด สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาขนาดใหญ่ และขนาดกลางเป็นชั้นในการสุ่ม จากนั้นจึงทำการสุ่ม อย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 289 คน แบ่งเป็น โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 190 คน เป็นและโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง จำนวน 99 คน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้าง และพัฒนาแบบสอบถาม (Questionnaire) ขึ้นภายใต้ กรอบแนวคิดและทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งออก เป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของ ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ ทำงานในตำแหน่ง อายุ และขนาดสถานศึกษา ลักษณะ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิง นวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ใน

สหวิทยาเขตศรีวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ใน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ของการเปลี่ยนแปลง 2) การทำงาน เป็นทีมและการมีส่วนร่วม 3) การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ 4) การสร้างบรรยากาศขององค์กรนวัตกรรม เทคโนโลยี และสารสนเทศ 5) การสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์ โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likerts)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบ แบบสอบถามเสนอข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาวะ ผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

4.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัย

1) ศึกษาทฤษฎี หลักการ เอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหาร เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถาม จากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3) วิเคราะห์ข้อคำถาม เพื่อสร้างแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามฉบับร่าง เสนออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของ เนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข ให้ถูกต้องสมบูรณ์เพื่อนำไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ

4) นำแบบสอบถาม ให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการ ประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความ ตรงตามเนื้อหา (Content validity) ความถูกต้องของภาษา ความสมบูรณ์ครบถ้วนตามนิยามของภาวะผู้นำเชิง นวัตกรรม หาค่า IOC (Index of Item - Objective Concurrence) โดยค่า IOC ≥ 0.5 ทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

5) นำแบบสอบถามไปหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามกับผู้บริหารและครูของโรงเรียน รัตนวิเบศร์ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 30 คน วิเคราะห์ความเที่ยงทั้งฉบับได้ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) เท่ากับ 0.96 ซึ่งถือว่ามีความคุณภาพเพราะมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามากกว่า .70 ขึ้นไป ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว จัดทำลิงค์ Google form แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 289 คน

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ขอนหนังสือจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏฯ เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2) ส่งลิงค์ Google form แบบสอบถามพร้อมทั้งสำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ส่งไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในสหวิทยาเขตศรีวิภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

3) เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับจากการส่งข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมทางสถิติ

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ดำเนินการดาวน์โหลดข้อมูลการตอบแบบสอบถามจากลิงค์แบบสอบถาม Google form ที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2) วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ (Percentage)

3) วิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขต

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตศรีวิภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวม (n=289)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	อันดับ
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ของการเปลี่ยนแปลง	4.37	.42	มาก	2
2. ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม	4.35	.42	มาก	3
3. ด้านการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	4.22	.52	มาก	5
4. ด้านการสร้างบรรยากาศขององค์กรนวัตกรรม เทคโนโลยีและสารสนเทศ	4.33	.49	มาก	4
5. ด้านการสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์	4.40	.38	มาก	1
โดยรวม	4.40	.38	มาก	

ศรีวิภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยหา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4) ทดสอบสมมติฐานโดยเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นผู้บริหารและครู ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตศรีวิภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่ง อายุ และขนาดของโรงเรียน ในกรณีตัวแปร 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่าที (t-test แบบ Independent) และกรณีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่ แบบ LSD (The Least Significant Difference)

5) วิเคราะห์ข้อเสนอแนะโดยการวิเคราะห์ความถี่จากแบบสอบถามของคำถามปลายเปิด

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน รายละเอียดดังตารางที่ 1

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตศรีวิภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ของการเปลี่ยนแปลง ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ด้านการสร้างบรรยากาศขององค์กรนวัตกรรม

เทคโนโลยีและสารสนเทศ และด้านการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ

5.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตศรีวิภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน ในตำแหน่ง อายุและขนาดสถานศึกษา รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตศรีวิภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล (n=289)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ในศตวรรษที่ 21	สถานภาพส่วนบุคคล				
	เพศ	ตำแหน่ง	ประสบการณ์ ทำงานในตำแหน่ง	อายุ	ขนาดสถาน ศึกษา
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ของการเปลี่ยนแปลง	.48	.78	.56	.26	.01*
2. ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม	.35	.35	.21	.09	.08
3. ด้านการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	.10	.10	.43	.14	.81
4. ด้านการสร้างบรรยากาศขององค์กรนวัตกรรม เทคโนโลยีและสารสนเทศ	.37	.53	.65	.18	.50
5. ด้านการสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์	.31	.93	.71	.06	.20
ภาพรวม	.20	.37	.69	.59	.18

* ที่ระดับนัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตศรีวิภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่ง อายุ และขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน หากพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ของการเปลี่ยนแปลงของขนาดสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญ ที่ .05

6. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลและอภิปรายผล

1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตศรีวิภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2563-2565 [7] ที่ระบุให้มีการส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ผู้เรียน สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับทุกประเภทการศึกษาเข้าถึงทรัพยากร

พื้นฐานระบบดิจิทัลแพลตฟอร์มรองรับการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มองค์ความรู้และทักษะ ต่อยอดการประกอบอาชีพ การปฏิบัติงาน รวมทั้งมีศูนย์กลางในการจัดเก็บรวบรวมสื่อการเรียนการสอน แบบดิจิทัลที่ทันสมัย และระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาของประเทศที่ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และสามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ 2566 [8] ในด้านคุณภาพที่มุ่งเน้น ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 นำไปสู่การมีอาชีพ การมีงานทำ นำไปสู่ความเป็นเลิศของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และในด้านประสิทธิภาพ ที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพให้โรงเรียนใช้พื้นที่เป็นฐาน ใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อนบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกัน และแสวงหาการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของณิชาพรและพรณี [9] ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สงขลา สตูล ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สงขลา สตูล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์สู่การเปลี่ยนแปลง 2) ด้านการสร้างบรรยากาศในการสร้างสรรค์นวัตกรรม 3) ด้านการทำงานเป็นทีม 4) ด้านการบริหารความเสี่ยง 5) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 6) ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม 7) ด้านความคิดสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจมาศ [10] ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ

ผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านด้านบุคลิกภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ด้านทักษะการปฏิบัติงานด้านบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรมตามลำดับ

2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตรัชวิภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่ง อายุและขนาดสถานศึกษา เมื่อเปรียบเทียบทั้งภาพรวมและรายด้าน อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1) เพศ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตรัชวิภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศต่างกัน ได้รับทราบนโยบายและแนวทางในการดำเนินงานและการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งการได้รับข้อมูลข่าวสารสารสนเทศและความรู้จากสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกัน ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศต่างกัน มีความเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนของตนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับศรสวรรค์ [11] ได้ศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวิธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวิธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับปาริฉัตร [12] ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูจำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2) ตำแหน่ง ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตศรีวิภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ตำแหน่งผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงกว่าตำแหน่งครูในภาพรวม อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ถึงแม้บทบาทหน้าที่และภาระงานที่แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะความเป็นผู้นำมากกว่าครู โดยเฉพาะด้านการบริหารงานและคิดนวัตกรรมการแก้ปัญหาอยู่เสมอ ขณะที่ครูมีหน้าที่ในการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่า ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน จึงส่งผลให้ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าความคิดเห็นของครูเล็กน้อยแต่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับพุทธิพงษ์ [13] ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 7 ด้านระหว่างผู้บริหารและครูโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย โดยผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มครู ส่วนค่าเฉลี่ยในด้านที่สูงที่สุดของผู้บริหาร คือ ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริม ส่วนครูพบว่าค่าเฉลี่ยในด้านที่สูงที่สุด คือ ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมเช่นเดียวกับกลุ่มผู้บริหาร และสอดคล้องกับทศพล [14] ได้ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่

มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรีไม่แตกต่างกัน

2.3) ประสพการณ์ทำงานในตำแหน่ง ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตศรีวิภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายข้อ จำแนกตามประสพการณ์การทำงานในตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน หากพิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสพการณ์การทำงานในตำแหน่ง ประสพการณ์การทำงานในตำแหน่งไม่เกิน 3 ปี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อาจเป็นเพราะประสพการณ์ในตำแหน่งไม่ได้ส่งผลกระทบโดยตรงกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมได้รับการพัฒนาและสั่งสมกันมาตั้งแต่เรียนในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษาก็ได้มีการเพิ่มประสพการณ์การเรียนรู้ พัฒนาจนสามารถออกมาทำงานประกอบอาชีพครูได้ สอดคล้องกับศรสวรรค์ [11] ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสพการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ไม่ต่างกัน และสอดคล้องกับอภิติชา [15] ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 จำแนกตามตัวแปรประสพการณ์การทำงาน พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับปาริฉัตร [12] ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูจำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.4) อายุ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตวิชาชีพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ พบว่า อายุที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตวิชาชีพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน หากพิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า โดยรวม จำแนกตามอายุ ด้านภาพรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาอายุ อายุต่ำกว่า 30 ปี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุน้อยจัดอยู่ในกลุ่มที่เติบโตและได้รับอิทธิพลจากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการสร้างนวัตกรรมมากกว่าผู้บริหารหรือครูที่มีอายุมากขึ้นจึงทำให้ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูนั้นเพิ่มสูงขึ้นตามช่วงอายุที่เพิ่มขึ้นและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับศรสุวรรณ [11] ได้ศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ไม่ต่างกัน และสอดคล้องกับอภิตีซาม [15] ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การทำงาน พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2.5) ขนาดสถานศึกษา ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อภาวะผู้นำ

เชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตวิชาชีพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน ในรายด้านการมีวิสัยทัศน์ของการเปลี่ยนแปลง มีระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามแตกต่างกันของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษกับโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษกับโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง ในภาพรวมโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีความพร้อมทางด้านสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีและมีงบประมาณในการจัดสรรเพียงพอมากกว่าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่และขนาดกลาง ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่สังกัดในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่สังกัดในขนาดโรงเรียนต่างกันและมีบริบททางด้านความพร้อมของสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับปาริฉัตร [12] ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

6.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ควรกำหนดนโยบายของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมและให้ความรู้กับบุคลากรในโรงเรียนในการสร้างสรรค์นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน

เอกสารอ้างอิง

2) ข้อเสนอแนะเชิงการบริหารงาน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ควรวางแผนในการประเมินผลการสร้างนวัตกรรมหรือการนำนวัตกรรมมาจัดการเรียนการสอนมาใช้ในห้องเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีสมรรถนะในศตวรรษที่ 21

3) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ควรวางแผนเพื่อจัดฝึกอบรมและสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างหรือ ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีและสารสนเทศให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและเปิดโอกาสให้ครูนำเสนอผลงานการสร้างสรรค์นวัตกรรม Best Practice ของตนเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยหรือองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้อื่น ๆ ที่มีผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสังกัดอื่น ๆ

2) ควรวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในระดับสังกัดองค์กรอื่น เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดโรงเรียนเอกชน สังกัดอุดมศึกษา และสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม เป็นต้น

3) ควรวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารของสถานศึกษาในเชิงคุณธรรมจริยธรรม

4) ควรศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบและแนวทางการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

5) ควรศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน และภาคีเครือข่ายอื่นๆของโรงเรียน ต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อนำผลการศึกษามาพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

- [1] สุริยาสรวงศิริและสิทธิชัยสอนสุภี. (2564). องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติครั้งที่ 22 วันที่ 25 มีนาคม 2564 ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- [2] สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2563). [ออนไลน์]. แผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ. [สืบค้นเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2566]. จาก <https://www.moe.go.th/strategic-plan/>.
- [3] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2. (2565). [ออนไลน์]. รายงานผลการดำเนินงาน ปีการศึกษา 2565. [สืบค้นเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2565]. จาก http://www.sesao2.go.th/data_16576.
- [4] วัฒนชัย ศิริญาณ. (2560). รูปแบบที่ส่งเสริมให้เกิดองค์การแห่งนวัตกรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- [5] ธีระ รุญเจริญ. (2559). วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- [6] ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์และอัจฉรา ขำนิประศาสน์. (2562). ระเบียบวิธีการวิจัย (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- [7] กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). [ออนไลน์]. แผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2563-2565. [สืบค้นเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2565]. จาก https://drive.google.com/drive/folders/1P63r-nl9VKDo82FLn3PoH_40mMTa8wr.
- [8] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). [ออนไลน์]. นโยบาย จุดเน้น สพฐ. 2566. [สืบค้นเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2565]. จาก <https://www.obec.go.th/>.

- [9] นิชดาพร หวานสนิท และพรณี ผุดเกตุ. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สงขลา สตูล. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 7(2), 127-142.
- [10] เบญจมาศ ขวาทไทย. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, ชัยภูมิ.
- [11] ศรสวรรค์ บุญณกรณ์ชัย. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก, กรุงเทพมหานคร.
- [12] ปาริฉัตร นวนทอง. (2564). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 2. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.
- [13] พุทธิพงษ์ ทองเขียว. (2562). ศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร.
- [14] ทศพล สุวรรณราช. (2563). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, นนทบุรี.
- [15] อิบติซาม เจ๊ะหะ. (2564). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.